

Voormalig huis Heischoten, Woudenberg

Een Bureauonderzoek

K. van Kappel

Colofon

ADC Rapport 3050

Voormalig huis Heischoten, Woudenberg
Een Bureauonderzoek

Auteur: K. van Kappel

In opdracht van: 't Schoutenhuis B.V.

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 16 april 2012

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: concept/definitief, 16-04-2012

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
A.G. de Boer

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033-299 81 81
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding en administratieve gegevens	8
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Doelstelling en vraagstelling	8
2.2 Methodiek	9
2.3 Resultaten	9
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	12
3 Aanbeveling	13
Literatuur	13
Geraadpleegd kaartmateriaal	14
Geraadpleegde websites	14
Lijst van afbeeldingen en tabellen	14

Samenvatting

In opdracht van 't Schoutenhuis heeft ADC ArcheoProjecten in april 2012 een bureauonderzoek en een veldinspectie uitgevoerd op de locatie "Voormalig huis Heischoten".

In een deel van het plangebied bevinden zich mogelijk waardevolle archeologische resten (fundamenten voormalig huis Heischoten); we adviseren hier geen bodemingrepen te plegen en deze conform de KNA en het Verdrag van Malta *in-situ* te behouden.

Ook buiten de contouren van deze fundamenten kunnen, op grond van de verwachte bodemopbouw, archeologische waarden aanwezig zijn; echter, indien het oppervlak van de voorgenomen bodemingreep kleiner is dan de gehanteerde oppervlakte vrijstellingsgrens van de gemeente (in deze zone 1000m²), is nader archeologisch onderzoek in principe niet nodig. In dat geval adviseren wij deze zone voor die bodemingreep vrij te geven.

In het geval dat de bodemingreep de oppervlakte van de vrijstellingsgrens overstijgt, adviseren wij een verkennend bodemonderzoek uit te voeren om de gaafheid van het bodemprofiel te toetsen.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

Oprichtgever:	't Schoutenhuis
Soort onderzoek:	bureauonderzoek
Aanleiding:	bouw woning
Locatie:	voormalig huis Heischoten, Woudenberg
Plaats:	Woudenberg
Gemeente:	Woudenberg
Provincie:	Utrecht
Kadastrale gegevens:	onbekend
Kaartblad:	32 W
Oppervlakte plangebied	4 ha
Coördinaten:	154.850/455.240; 155.020/455.220; 155.020/455.020; 154.850/455.020
Bevoegde overheid:	Gemeente Woudenberg
Deskundige namens de bevoegde overheid:	
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	geen
Auteur:	K. van Kappel
Projectmedewerker(s):	k. van Kappel
Autorisatie:	R.M. van der Zee
Periode van uitvoering:	Maart/april 2012
Beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
Beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	http://persistent-identificer.nl/?identificer=urn:nbn:nl:ui:13-sezw-20

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2).¹ Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente Woudenberg heeft aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek.

Het plangebied ligt in een gebied waar een gemeentelijk archeologisch beleid is vastgesteld. Op grond van dit beleid valt het plangebied in de zone met een middelhoge archeologische verwachting. Bodemingrepen dieper dan de huidige verstoringsdiepte (30 cm -Mv) vermijden. Indien niet mogelijk: bij bodemingrepen groter dan 1000 m² is voorafgaand aan ruimtelijke planvorming archeologisch onderzoek noodzakelijk.²

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?
- Is er in het verleden sprake van bebouwing geweest?

Indien mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn:

- Is het plangebied voldoende onderzocht?
 - Zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek is nodig om te komen tot een selectiebesluit?

¹ SIKB 2010.

² Boshoven *et al* 2010.

- Zo ja, welk selectiebesluit kan worden genomen (vrijgeven, opgraven, begeleiden)?

Een antwoord op deze vragen wordt gegeven in paragraaf 2.4 en hoofdstuk drie van deze rapportage.

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Het bureauonderzoek bestaat uit de volgende elf processtappen:

1. Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
2. Aanmelden onderzoek bij Archis;
3. Vermelden (en toepassen) overheidsbeleid;
4. Beschrijven huidig gebruik;
5. Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
6. Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
7. Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
8. Opstellen gespecificeerde verwachting;
9. Opstellen standaardrapport bureauonderzoek;
10. Afmelden onderzoek bij Archis: overdracht onderzoeksgegevens;
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

De processtappen 1 tot en met 7 leveren gegevens op basis waarvan processtap 8, de gespecificeerde verwachting wordt opgesteld. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of, en zo ja, welke archeologische waarden worden verwacht, indien relevant weergegeven op een kaart.

De resultaten van processtappen 1 tot en met 8 worden behandeld in de paragrafen 3.1 tot en met 3.5. Processtap 9 resulteert in het voorliggende rapport. De processtappen 10 en 11 hebben betrekking op het voor derden openbaar maken van de resultaten van het bureauonderzoek bij onder meer Archis en het e-Depot.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op afbeeldingen 1 en 2.

Het tijdens het bureauonderzoek onderzochte gebied komt overeen met het plangebied.

In het plangebied zijn de volgende ingrepen gepland:

Aard ingreep:	bouw woning
Wijze fundering:	op staal
Onderkeldering:	onbekend
Diepte bodemverstoring:	onbekend
Oppervlakte bodemverstoring:	onbekend
Verwachte wijziging grondwaterstand:	onbekend
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	onbekend
Toekomstige ligging verharding:	onbekend

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond mogelijk worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologie ³	Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden, fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek of: Laagpakket v. Wierden; dekzand
Geomorfologie ⁴	Gordeldekzandwelingen al dan niet met oud bouwlanddek (3L6)
Bodemkunde ⁵	Kalkloze zandgronden, duinvaaggronden, leemarm en zwak lemig fijn zand (Zd21); dikke eerdgronden, enkeerdgronden, lage enkeerdgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand (EZg21); kalkloze zandgronden, eerdgronden, beekerdgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand (pZg21)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) ⁶	Ca. 5,0 m +NAP

Het plangebied is gelegen in de Gelderse vallei. Dit is een glaciaal bekken, dat door het ijs is uitgediept tijdens de voorlaatste ijstijd (Saalien 200.000-130.000 jaar geleden).⁷ In het Weichselien is het bekken verder opgevulde met smeltwaterafzettingen en met dekzand (Formatie van Boxtel). Grote delen van het gebied zijn bedekt met fijn stuifzand in de vorm van kleine plateaus, zandruggen en paraboolduinen. De beken in de Gelderse Vallei ontspringen in het oosten en stromen in westelijke richting. De Utrechtse Heuvelrug blokkeert een vrije afwatering naar het westen waardoor alle beken naar hetzelfde lage punt werden gedwongen en uiteindelijk via onder andere de Luntersche Beek in de Eem uitkwamen. Ten oosten van de Utrechtse Heuvelrug was het gebied door de slechte afwatering lange tijd zo nat, dat hoogveen tot ontwikkeling kwam. Tot in de Vroege Middeleeuwen waren de veengebieden begroeid met grote moerasbossen. De naam Woudenberg verwijst hier bijvoorbeeld naar. Resten tot aan ca. 1000 n.Chr. worden vooral gevonden op hoger gelegen dekzandruggen en op de flanken van de stuwwallen die de vallei inklemmen. In de Late IJzertijd en Romeinse tijd zijn echter ook in de Gelderse Vallei zelf nederzettingen aanwezig geweest.⁸

Aan het begin van de Late Middeleeuwen werden hoger gelegen dekzandruggen rond beeklopen, zoals de Lunterensche beek, ontgonnen. De gebeurde volgens het zogenaamde kampensysteem, dat gekenmerkt wordt door verspreid liggende boerderijen met omringend bouwland. De lager gelegen delen werden regelmatig geteisterd door wateroverlast. Pas met de afsluiting van de Zuiderzee en de aanleg van het Valleikanaal rond de jaren '40 van de 20^e eeuw kon de waterhuishouding goed worden geregeld.⁹

Het plangebied ligt in een zone waar drie bodemtypen bij elkaar komen. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit enkeerdgronden. Enkeerdgronden worden gekenmerkt door een tenminste 50 cm dik humeus dek, dat door de mens is opgebracht. Door middel van plaggenbemesting werden armere zandgronden verrijkt, waardoor in de loop van de eeuwen een dik humeus dek ontstond. Het verschil tussen hoge en lage enkeerdgronden is gebaseerd op het verschil in grondwaterstand. De lage enkeerdgronden kennen een GHG van minder dan 40 cm –mv (Gt III). Lage enkeerdgronden werden doorgaans in gebruik genomen wanneer hogere en drogere delen reeds waren gecultiveerd. De zuidoostelijke punt van het plangebied bestaat uit beekerdgronden. In het plangebied zijn beekerdgronden (code pZg23) in lemig fijn zand gekarteerd. Dit zijn kalkloze zandgronden met hydromorfe kenmerken. Dergelijke gronden beschikken over een humushoudende bovengrond die varieert in dikte tussen 15 en 50 cm in hoger gelegen gebieden

³ De Mulder, et al. 2003

⁴ Stichting voor Bodemkartering 1982

⁵ Stichting voor Bodemkartering 1963

⁶ <http://www.ahn.nl/viewer>

⁷ Louwe Kooijmans, et al. 2005.

⁸ Blijdenstijn 2005.

⁹ Ibid.

en tussen 15 en 30 cm in lager gelegen gebieden. Hier is de bovengrond zwart en sterk tot zeer sterk lemig en relatief dun. Onder de bovengrond komt vaak een dunne, zeer fijnzandige leemlaag (beekleem) voor, de ondergrond is meestal zwak lemig.

De westelijke strook in het plangebied bestaat uit duinvaaggronden. Duinvaaggronden zijn jonge gronden, ontstaan door opstuiven van zand. Ze onderscheiden zich door hun blonde kleur, een gevolg van het voorkomen van ijzerhuidjes op de zandkorrels.¹⁰

Op een AHN-beeld is te zien dat het plangebied in de overgangszone van laag naar hoog gelegen gebied ligt (afb. 4). Op de afbeelding is een kleine witte vlek te zien. Deze vlek komt overeen met de bebouwing die op de bonnekaart van 1872 is te zien.

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het plangebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afbeelding 3):

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)	Middelhoge en hoge indicatieve archeologische waarde
Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Woudenberg ¹¹	Zone met een middelhoge archeologische verwachting. Bodemingrepen dieper dan de huidige verstoringsdiepte (30 cm -Mv) vermijden. Indien niet mogelijk: bij bodemingrepen groter dan 1000 m ² is voorafgaand aan ruimtelijke planvorming archeologisch onderzoek noodzakelijk.
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	geen
Waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	geen
Vondstmeldingen ARCHISII	geen
Onderzoeksmeldingen ARCHISII	geen

In ARCHISII zijn voor het plangebied geen AMK-terreinen, waarnemingen, vondstmeldingen, onderzoeksmeldingen en relevante gebouwde monumenten geregistreerd.

Volgens de IKAW geldt er voor het plangebied een middelhoge tot hoge waarde. Deze waarde komt overeen met de bodem eenheden die op de bodemkaart zijn weergegeven. Voor die zone waar een lage enkeerdgrond is gekarteerd geldt een hoge indicatieve archeologische waarde. Voor die zone waar de beekerdgrond en de duinvaaggrond voorkomt geldt een middel hoge indicatieve archeologische waarde.

Op de archeologisch beleidsadvieskaart geldt een middelhoge verwachting voor de jagers-verzamelaar cultuur en de landbouwers. Voor de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd wordt een lage tot middelhoge verwachting weergegeven

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en ondergrondse bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Vltrajectum 1645 (Blaeu) ¹²		Woeste grond
Kadastrale minuut uit 1811-32 ¹³ (afb. 5)		Gedeeltelijk bebouwd, in eigendom van de heer Asch van Wijck
Topografische kaart uit 1847 ¹⁴		Gedeeltelijk bebouwd
Bonnekaart 1872, 1890, 1898, 1903, en 1909 ¹⁵		Gedeeltelijk bebouwd met siertuin

¹⁰ Stichting voor Bodemkartering 1966b.

¹¹ Boshoven *et al* 2010.

¹² Blaeu 1645.

¹³ www.watwaswaar.nl geraadpleegd op 29 maart 2012.

¹⁴ Wolters Noordhoff Atlasproducties 1990.

Bron	Jaartal	Historische situatie
(afb. 6)		
Bonnekaart 1932 ¹⁶ (afb. 7)		Onbebouwd bos
Topografische kaart uit 1952 ¹⁷ (afb. 8)		Bos en akker
Topografische kaart uit 1962 ¹⁸ (afb. 9)		Bos
Topografische kaart uit 1973, 1982 en 1989 ¹⁹ (afb. 10)		Bos en een kleine akker
Topografische kaart uit 1995 ²⁰ (afb. 11)		Bos

In 1804 kocht de Franse generaal De Marmont landgoed Henschoten, en liet op het westelijke deel de *Marmontberg* bouwen, later *Pyramide van Austerlitz* genaamd. Na zijn vertrek uit Nederland in 1805 gaf hij het vruchtgebruik van de hofstede Henschoten en de eng in gebruik aan drie soldaten, Louis Faivre, Jean Baptiste La Rouche en Barend Philipsz, die tevens de piramide zouden moeten onderhouden.²¹ Na afloop van de Napoleontische oorlogen was De Marmont in 1816 uit geldgebrek genoodzaakt om zijn piramide met de bijbehorende grond te verkopen aan de advocaat-fiscaal voor de middelen in de provincie Utrecht Hubert M.A.J. van Asch van Wijk, later burgemeester van Utrecht. Diens landgoed Henschoten bestond nu uit een strook land van de hofstede De Meent bij Woudenberg tot aan de Pyramide. Het plangebied maakt onderdeel uit van dit landgoed. Op de kadastrale minuut wordt namelijk aangegeven dat het plangebied rond 1811-1832 in bezit is van Hubert M.A.J. van Asch van Wijk. Aan het oosteinde, ter plaatse van het huidige meest oostelijke bosperceel, stond het huis *Hemschooten*. Een huis *Heischoten* is nog aangegeven op de topografische kaart uit 1872, op de kaart uit 1909 is dit verdwenen.²² Dit betreft naar alle waarschijnlijkheid de woning die in het plangebied aanwezig is geweest.

2.3.5 Beschrijving huidig gebruik

Op 27 maart j.l. is door de auteur van dit rapport een veldinspectie uitgevoerd. Het plangebied is momenteel in gebruik als bosperceel. Het westelijk en noordelijk deel van het perceel bestaat uit een oud eiken-, dennenbos (afb. 12). Midden op het perceel is een open plek die hoofdzakelijk begroeid is met brandnetels en opschot (afb. 13). Deze plek lijkt overeen te komen met de bebouwing die is weergegeven op divers historisch kaart materiaal. Het oostelijk deel van het plangebied is begroeid met jonge bomen bestaande uit dennen en berken. Dit deel van het perceel komt overeen met de akker die is aangegeven op divers historisch kaartmateriaal. Op basis van de opgevraagde gegevens met betrekking tot de milieuhygiënische situatie in het plangebied kan worden geconcludeerd dat de locatie niet verdacht is met betrekking tot bodemverontreiniging.

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

Het plangebied is gelegen in de Gelderse Vallei, een glaciaal bekken dat in de voorlaatste ijstijd is gevormd. In de laatste ijstijd is hierop een zanddek afgezet. Door de relatief lage ligging en het ontbreken van voldoende afwateringsmogelijkheden is het tot in de 20^e eeuw een relatief nat gebied geweest en daarmee weinig aantrekkelijk voor bewoning. Dit blijkt onder andere ook uit het ontbreken van archeologische waarnemingen in en in de nabijheid van het plangebied.

In het plangebied kunnen resten voorkomen vanaf het Laat-Paleolithicum, na de laatste ijstijd. De archeologische waarden worden verwacht onder het esdek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont. De vondstenlaag is opgenomen onderin het esdek; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag'

¹⁵ Bureau Militaire verkenningen 1872, 1890, 1898, 1903 en 1909.

¹⁶ Bureau Militaire verkenningen 1932.

¹⁷ Topografische Dienst Nederland 1952-1995.

¹⁸ Topografische Dienst Nederland 1952-1995.

¹⁹ Topografische Dienst Nederland 1952-1995.

²⁰ Topografische Dienst Nederland 1952-1995.

²¹ Van der Does en Zweekhorst 2009.

²² Schutz, Van Laar en Boosten 2009..

gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het esdek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen en houtskool.²³ Archeologische sporen zullen zich bevinden tot ongeveer 25 cm in de top van de C-horizont. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Het complextype en de omvang kunnen niet nader worden gespecificeerd door de beperkte gegevens. Het is echter aannemelijk dat bij de aanleg van de gebouwen en de siertuin en later bij het aanplanten van bos en het beakkeren de bodem is verstoord waardoor de kans op het aantreffen van archeologie nihil is.

In het plangebied kunnen direct vanaf maaiveld fundamenteën aangetroffen worden van het voormalige huis Heischoten dat op diverse historische kaarten is aangegeven.

3 Aanbeveling

Het onderstaande advies wordt weergegeven in afb. 14.

In een deel van het plangebied bevinden zich mogelijk waardevolle archeologische resten (fundamenteën voormalig huis Heischoten); we adviseren hier geen bodemingrepen te plegen en deze conform de KNA en het Verdrag van Malta *in-situ* te behouden.

Ook buiten de contouren van deze fundamenteën kunnen, op grond van de verwachte bodemopbouw, archeologische waarden aanwezig zijn; echter, indien het oppervlak van de voorgenomen bodemingreep kleiner is dan de gehanteerde oppervlakte vrijstellingsgrens van de gemeente (in deze zone 1000m²), is nader archeologisch onderzoek in principe niet nodig. In dat geval adviseren wij deze zone voor die bodemingreep vrij te geven.

In het geval dat de bodemingreep de oppervlakte van de vrijstellingsgrens overstijgt, adviseren wij een verkennend bodemonderzoek uit te voeren om de gaafheid van het bodemprofiel te toetsen.

Het is nooit volledig uit te sluiten dat bij civiele graafwerkzaamheden archeologische resten worden aangetroffen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2008: *Landschappelijk Nederland*. Assen.
- Berkel, G. van & K. Samplonius, 2007: *Nederlandse plaatsnamen, herkomst en historie*. Utrecht.
- Blaeu, J.W., 1645: *Theatrum Orbis Terrarum Sive Atlas Novus*
- Blijdenstijn, R., 2005: *Tastbare tijd. Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*. Utrecht.
- Boosten, M., J. van Laar & P. Schutz, 2009. *Fragmenten uit de bosbouwgeschiedenis van een landgoed op de overgang van nat naar droog*. Wageningen.
- Bosch, J.H.A., 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).
- Boshoven, E.H, G.H. de Boer & D. Bekius, 2010: *Gemeenten Renswoude en Woudenberg. Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart*. RAAP-RAPPORT 2117.
- Bureau Militaire Verkenningen, verschillende jaargangen (1872, 1898, 1903, 1907,1932): Woudenberg, blad 447, 1:25.000.

²³ Groenewoudt 1994.

- Does, A. van der & R. Zweekhorst, 2009. *Tuinhistorisch onderzoek buitenplaats De Viersprong, Woudenberg*.
- Kadaster, 1811-1832: *Oorspronkelijke aanwijzende tafel der grondeigenaren en der ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen, Woudenberg, Utrecht, Sectie E, Blad 02*.
- Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*, Delft.
- Stichting voor Bodemkartering, 1966a: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 32 West Amersfoort*.
- Stichting voor Bodemkartering, 1966b: *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, Toelichting bij de kaartbladen 26 West Harderwijk en 32 West*.
- Stichting voor Bodemkartering, 1982: *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 32 West en Oost Amersfoort*.
- Topografische Dienst Nederland, 1952, 1962, 1973, 1982, 1989, 1995: *Topografische Kaart van Nederland, schaal 1:50.000, Amersfoort, Doorn, Leusden, blad 32D*.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland, deel 3 Oost-Nederland 1830-1855*, Groningen.

Geraadpleegd kaartmateriaal

Bureau Militaire Verkenningen, (1872, 1898, 1903, 1909, 1932): *Woudenberg, blad 447, 1:25.000*.

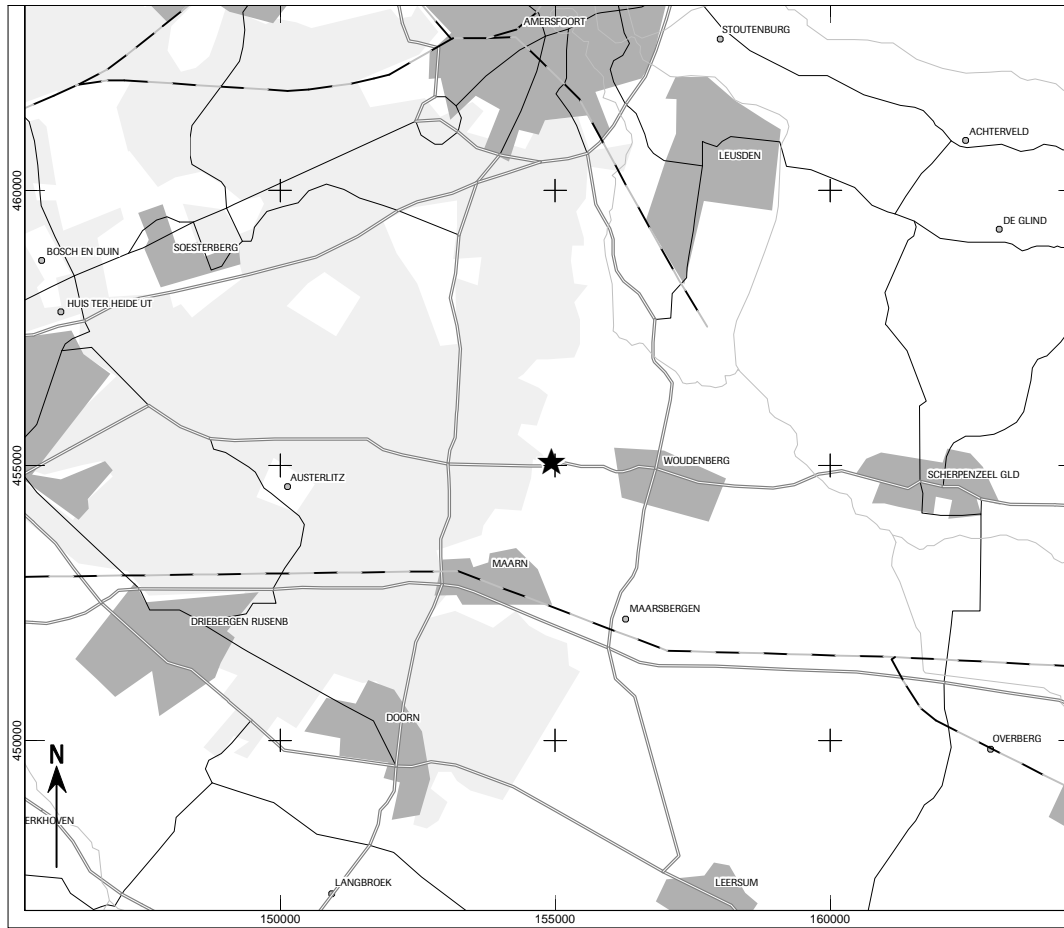
Geraadpleegde websites

<http://archis2.archis.nl>
<http://www.ahn.nl/viewer>
<http://www.watwaswaar.nl>

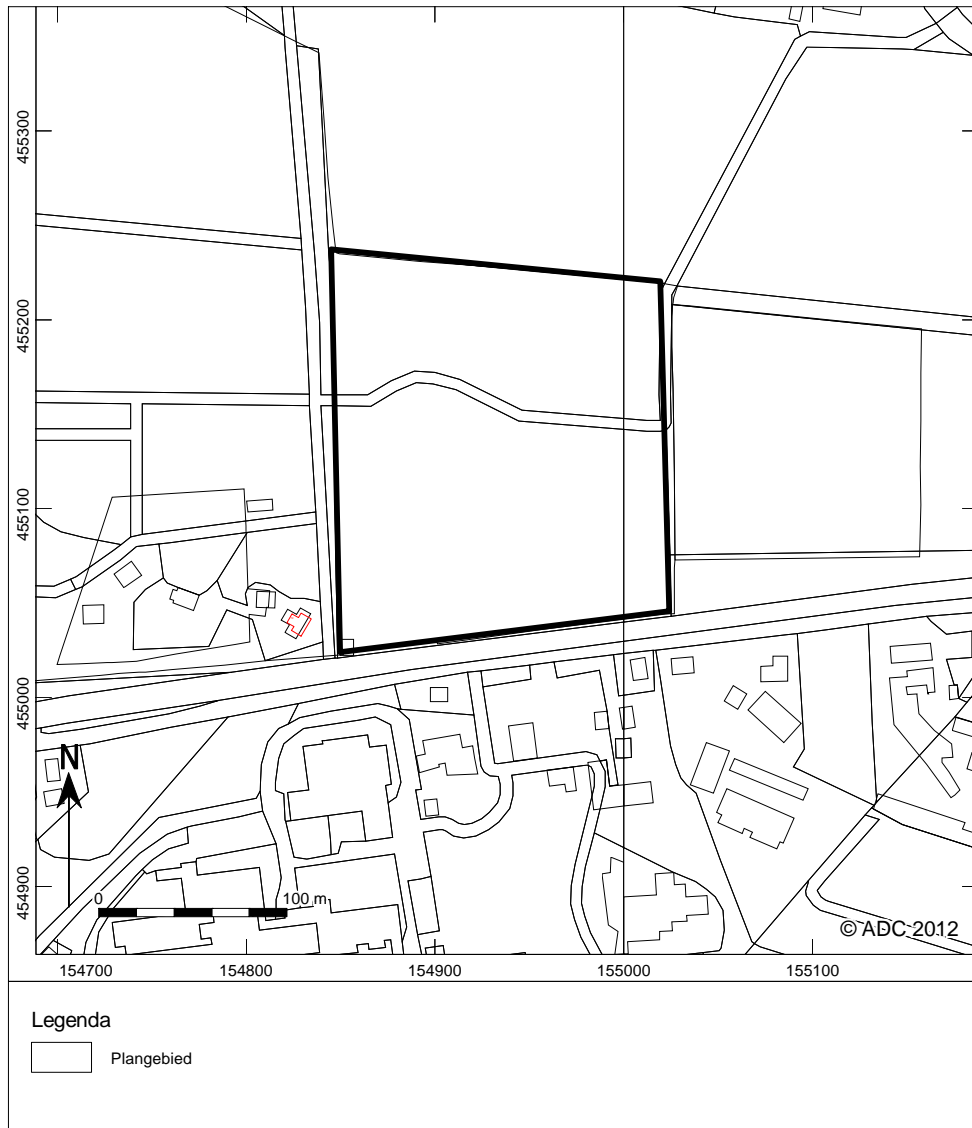
Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1 Locatie van het plangebied.
- Afb. 2 Detailkaart van het plangebied.
- Afb. 3 Uitsnede samengestelde archeologische verwachtingskaart (zwart kader is plangebied, geel is middelhoge archeologische verwachting voor alle archeologische perioden; paarse arcering is ontginningsassen en historische boerderij locaties).
- Afb. 4 Uitsnede AHN (lichtblauw 3,5 m +NAP, groen 5,0 m +NAP en geel 6,5 m +NAP).
- Afb. 5 Uitsnede kadastrale minuut 1811-1832.
- Afb. 6 Uitsnede bonnekaart 1872 (ster is centrum plangebied).
- Afb. 7 Uitsnede bonnekaart 1909 (ster is centrum plangebied).
- Afb. 8 Uitsnede topografischekaart 1952 (zwart kader is plangebied).
- Afb. 9 Uitsnede topografischekaart 1962 (zwart kader is plangebied).
- Afb. 10 Uitsnede topografischekaart 1982 (zwart kader is plangebied).
- Afb. 11 Uitsnede topografischekaart 1995 (zwart kader is plangebied).
- Afb. 12 Foto noordzijde plangebied.
- Afb. 13 Foto open plek plangebied.
- Afb. 14 Advieskaart.

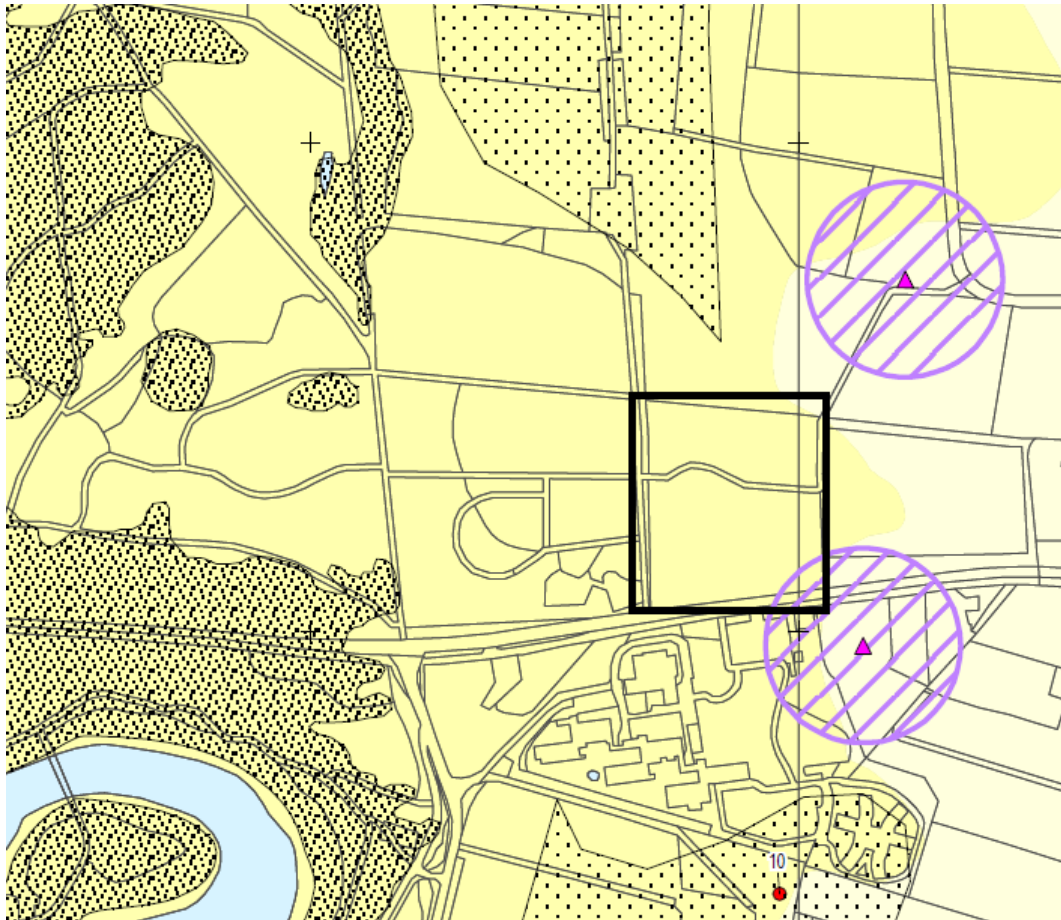
Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

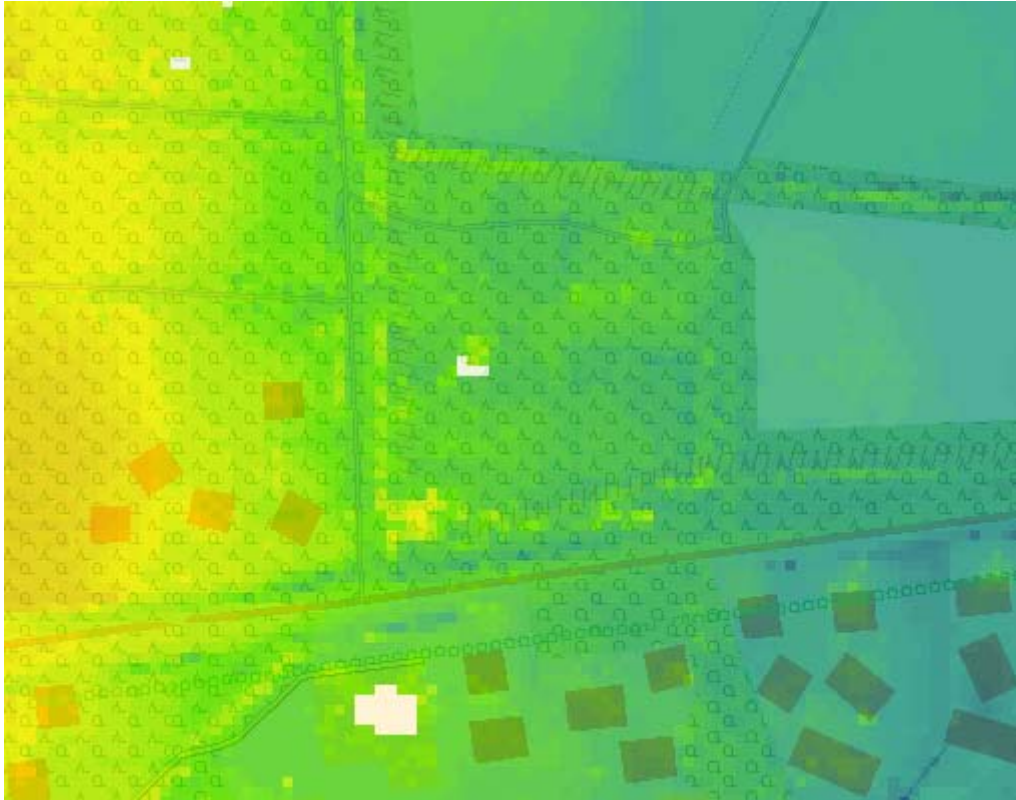
Afb. 1 Locatie van het plangebied.

Afb. 2 Detailkaart van het plangebied.

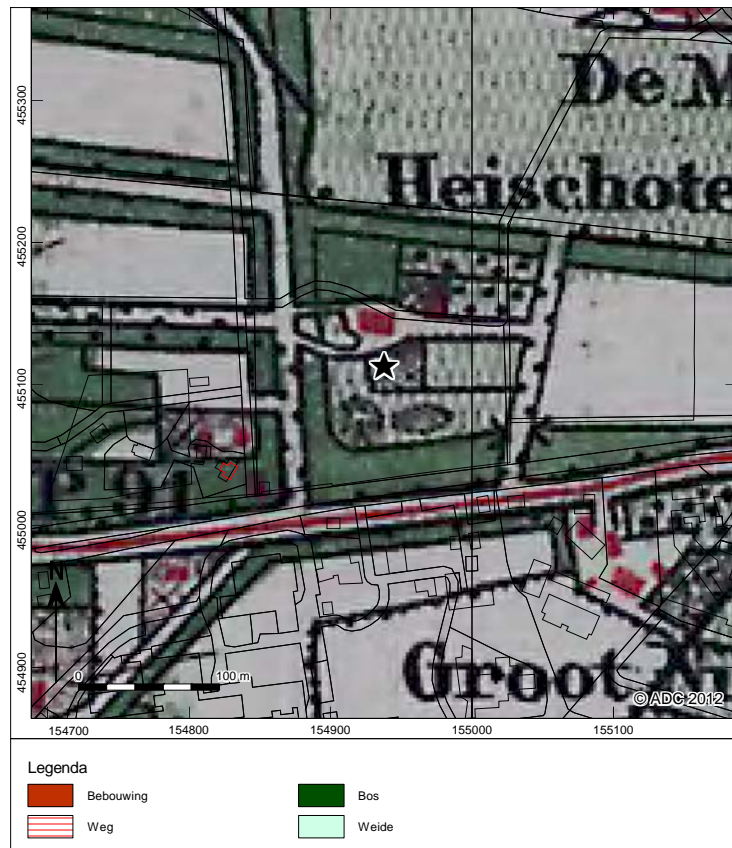
Afb. 3 Uitsnede samengestelde archeologische verwachtingskaart (zwart kader is plangebied, geel is middelhoge archeologische verwachting voor alle archeologische perioden; paarse arcering is ontginningssassen en historische boerderij locaties).

Afb. 4 Uitsnede AHN (lichtblauw 3,5 m +NAP, groen 5,0 m +NAP en geel 6,5 m +NAP).

Afb. 5 Uitsnede kadastrale minuut 1811-1832.

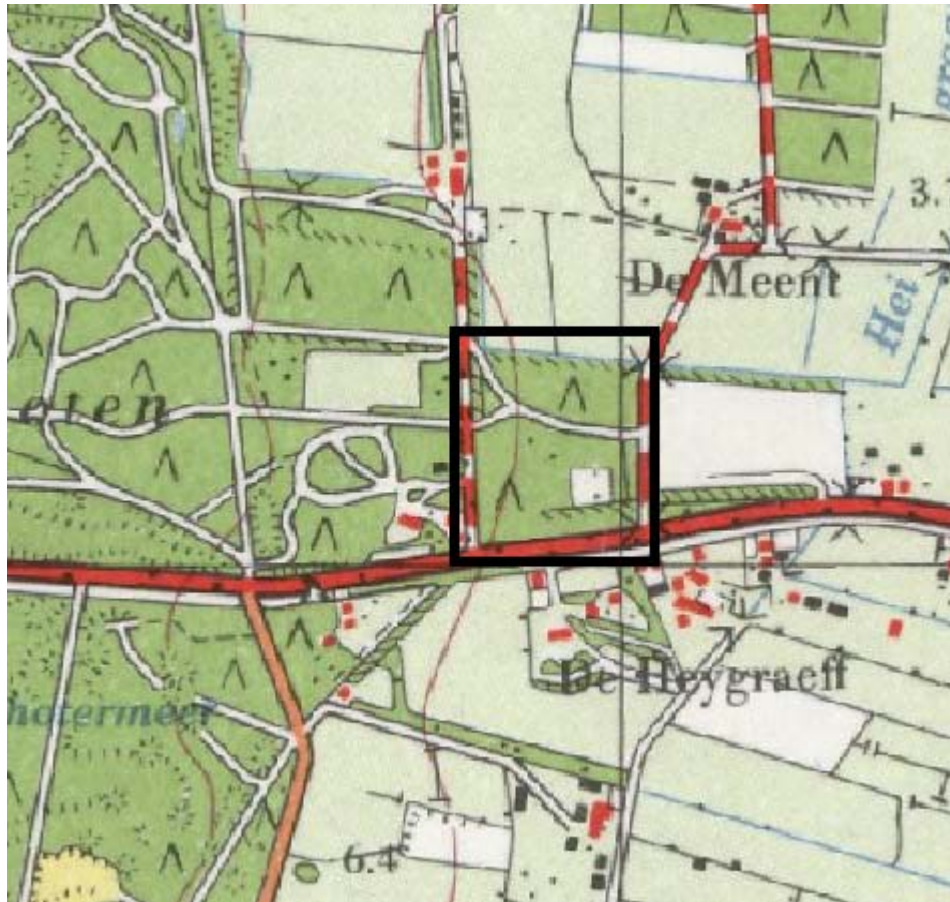
Afb. 6 Uitsnede bonnekaart 1872 (ster is centrum plangebied).

Afb. 7 Uitsnede bonnekaart 1909 (ster is centrum plangebied).

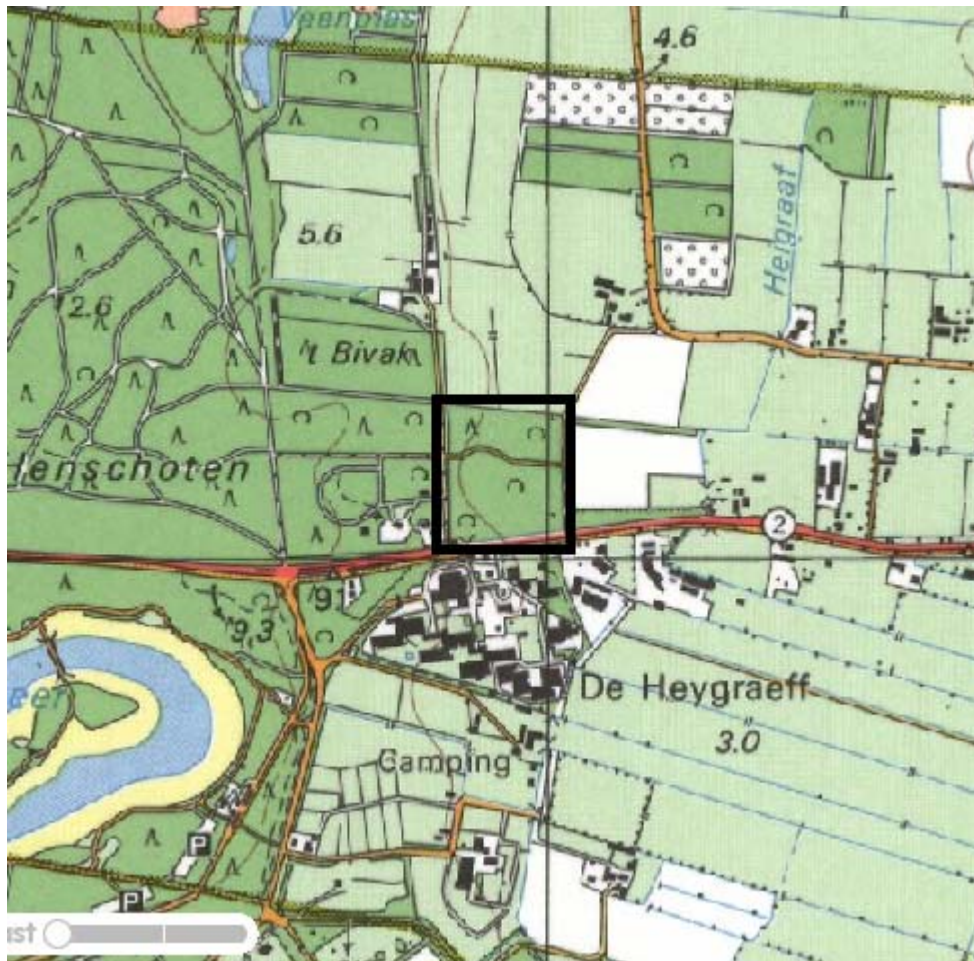
Afb. 8 Uitsnede topografischekaart 1952 (zwart kader is plangebied).

Afb. 9 Uitsnede topografischekaart 1962 (zwart kader is plangebied).

Afb. 10 Uitsnede topografischekaart 1982 (zwart kader is plangebied).

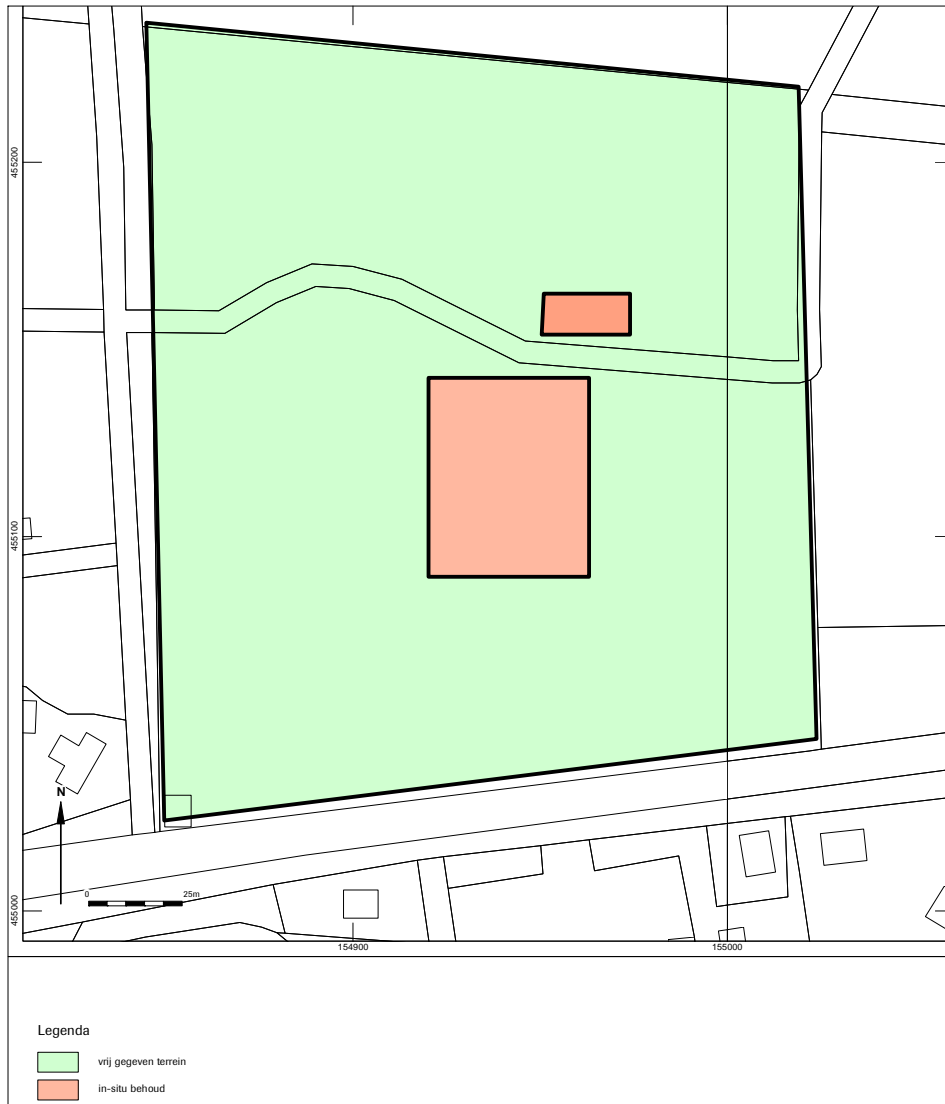
Afb. 11 Uitsnede topografischekaart 1995 (zwart kader is plangebied).

Afb. 12 Foto noordzijde plangebied.

Afb. 13 Foto open plek plangebied.

Afb. 14 Advieskaart.

